

Laptalajdonos:
Dr. VIKÁR LAJOSNÉ
 Felelős szerkesztő:
BÉSEGH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkész-
 tedése Csikszentmárton, hová
 a hirdetések árai és előfize-
 tései díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára: Lei 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP

Hirdetési ár:
 Egész évre Lei 180.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a leg-
 olcsóbban számítandók.
 Kézfűzők nem adhatók vissza
 Nyilvántartási költségek
 díja soronként Lei 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

A hét fájdalmu Szűz.

2. Jézussal sok veszély között Egyiptomba menekültél.
 Aten iacta est — a kocka el lett dobva, az isteni Gondviselés a próbát megkezdte. A szenvedés lavínja megindult, hogy csak a Golgota ormán álljon meg. Akiért Isten szeret, azokat megsanyargatja. Tanuságot kell tenni a hű hősieségről, hogy vesztben — viharban kitartanak mellette. Csakhogy ez a szenvedés nem fog enyhülni, hanem mind fokozódik a megdicsőülésig kúminál.
 Mindjárt adódik alkalom a győzelemre, a kin második törként járja át szívét és meiyit a sebet. Heródes feni a fogát gyermekere. El kell menekíteni, mert meg messze az idő, hogy feloldozza magát a világot. Az Isten barányát még nevelni kell addig. Szent József veszi szűz Mariát és fiát, Isten parancsra Egyiptomba mennek. Ujabb szűkség, újabb nyomorúság. Idegen vidéken, idegen emberek között. Ismeretlenül új életet kezdeni. De boidogítja az a tudat: biztos helyen vannak. Ide már nem ér el Heródes kardja.

Minket is sok veszély környez kívül-belül. Alig lehetünk biztonságban örök boldogságunkat illetőleg. Sokszor felsóhajtunk: hol vagy Isten? Szeretnekn valamerre emenni, megszökni. De hova? Felkeressük rokonainkat legmeghittőbb ismerősinket, de vigasztalni nem tudnak. Hozzá még kötelességeinket elhanyagoljuk. Azt véljük, hogy más munkakörben és környezetben jobb lenne. Ne gondoljuk! Ott vagyunk jó helyen, ahová Isten gondviselése állított. Tartunk ki rendületlenül, szilárdan álljuk a posztunkat. Lelkünk pedig vonjon az imádság Egyiptomába, ott a kísértés, baj nem talál rank, fájdalunk is csi ut, enyhülést, vigaszt nyerünk. Az imában Istennel beszélgetünk, Jézus is ott van velünk, ide nem ér el a hitlenség és kétség. esés Heródes kardja, hogy belőünk a lelket, ebből a bizalmat kiölje.
 „N. fejteket, én vagyok, meggyőztem a világot!” — így biztat. Mi pedig bátran mondjuk: Isten az én pizsam, mióli fejtek, Ő az én reményem, mióli remegtek? „Isten velünk, ki ellenünk!”

Március 15

a szabadság fogalmát jelent minden magyar ember számára. De a szabadság márciusi megmozdulása, a lelkének és a tavaszi "bredése nem magyar kezdeményezésre robbant. 1848 télen Párisban örvényelt a szabadság, egyenlőség, testvériség jelszava. El végig átvitve Európán O szomszágban, B csen keresztül a magyar taljban új erőre kapott, új gondolatokkal telt meg és leit a magyar dicősegek, elbukának mindenkor emlékeztetés elindítója 1848 március 15.
 As osztrák elnyomás idejét eite akkor a magyar. A szabadságnak nyugatról elidut v:harát hol foghatták volna f-l megértőbben mint a szenvedő magyar lelkében. — Tudjuk mi leit a vege. A magyar szabadságharc elbukott a tulerővel szemben es B cnek irtószatos bosszúállása a magyar történelemnek leggyásosabb lepiant írta meg.
 Azóta 87 esztendő rohant el a nemzet fölött. Minden megpróbáltatásán, tragédián keresztül megmaradt március a szabadság szimbólumának, amely minden magyar lelket egybefog a történelmi múltnak dicsőségében.
 87 évi Ezy század sem kellett ahox, hogy a történelem szász dásában megbéküljön és a Duna medencében testvér legyen az a két nemzet, amely 1848 március 15-től az aradi bitófákig annyit győzött egymást. — 87 év — és a történelem megdöbbenhet annyit hiábavaló szenvedésben, amely végül is e két nép megértő egymásmutatáságához vezetett.
 Világháborúk, forradalmak és annyi vöráldozatot jelentő megpróbáltatás után éppen a ma embere ne értené meg azt, hogy blüös könnyelműség nem hallgatni a történelem szavára. Népek, nemzetek ha egymásra utalja a sors, akkor a szabadság jégjében meg kell békülni. Ha ma nem, akkor holnap, vagy 87 év egymás kinsása után.
 Minket pedig a történelmi sors esen a földdarabon mindenkinél inkább egymásmutatalt! — Hallgatunk hát a magyar márciusnak erre a tanítására.

Jegyzetek.

A romániai nagyiparok szövetésége az UGIR erdélyi követe a múlt vasárnap Ciujon közgyűlést tartott. Ezen a közgyűlésen az UGIR központi Mircea Constantin szenator képviselte, aki fentudott beszédet mondott. Mindenek előtt a központi nevében elismerőleg nyilatkozott az erdélyi nagyiparok tiszta célkitűzéseiről s a civilizált formában megnyitvaülő tevékenységeiről. — *Hagyjanak nekünk békét az új eszmékkel!* — mondta emelkedett hangon a szenator — *hagyják szabadon dolgozni a termelő rétegeket: az ipart, a kereskedelmet, a mezőgazdaságot, mert ezek az ország lakosságának érdekeit szolgálják.* — *A politikai vezetők — mondta tovább — mindig új rendszerekkel kísérleteznek és konstruktív építés helyett régi, nemes tradíciókat aldoznak fel, az új eszmélekről pedig hamar bebizonyul alkalmatlanságuk.* — *Nalunk nem annyira anyagi válság van, mint inkább értelmi intellektuális krízis.* *Nalunk az ország szerencsétlensége az, hogy olyan törvényeket hoznak, amelyek a gyakorlati életben alkalmatlanságok....* *Ezt igazán megszéplítetnek a kormánytervek s a tantáshatás idológiai érdeklő politikai ok, aostuk a „numerus valachicus” atyja: Vaida Sandor is....*

Görögországgal megszokhatt a tengeri és a légi összeköttetés. K zediben csak elszigetelt jeit ősegtorrongásról szótak a hivatalos jelentések, de csakhamar kiderült, hogy Görögország kisszeletű földjei albanos forradalmi zász győrt. A felkelés hátterében Venizelosz áll. Kétszáz szigetes, kintvan, ban jelentette be, hogy a forradalmak győzelmé teljes es rövid időn belül az ország felött urasom a felkelők kezében lesz. Ezzel szemben Kaldaris miniszterelnök a helyzet urának mondja magát a Venizeloszt a háza ellen egnek nyilatkozta. N h e v o a megállapított, hogy a mereng merre bűn. Kaldaris javára e vagy Venizelosz javára... Legújabb hírek szerint a forradalom Traciában, Deimacedoniában teljes erővel dübög a Brama es Cavalla is a felkelők kezere kerültek. Mindazonáltal a „Hellas” cirkáló teljes gőzzel Kretai o őjében keskenyben van, hogy szűkség eseten Venizeloszt elmenekítse. Eddig a forradalomnak több, mint 800 halottja van. A forradalmat a kormány iránti bizalmatlanság robbantotta ki. Az a vád a kormány ellen, hogy monarchikus törekvések vannak. Ezzel szemben Venizelosz fanatikus republikánus. A görög forradalom közéleti érdeklő az egész Balkán bezejt. Mar is Bugaria es Türökország hatarmegőrdítéseket veges...

Gheorgheniában „Gazeta Ciucului” címen két-hetenként egy román nyelvű újság jelenik meg. Folyó nó 1 el száma „Raspuns la o obraznicie” cím alatt elesen kifogásolja, sőt egyenesen támadásnak minősíti lapunk fo.fo.évi február 17 iki számban megjelent közleményünket. A cikknek túrmetlen hangja s a használt kifejezések súlyossága fomentenek minke. Mindzen továbbut szövegeselésből, de mert a cikkírójában nem akaruk hóat csinálni, le kell szögeznünk a következőket: Nkünk tejséggel nem faj a tanítók fizetése. Tóünk akar havi 10 ezer leukat adhatnak egy-egy tanítónak, akar megfizetésesedik az ország oktatás-megyelvőzetet. Nkünk csak az faj, ami bizonyára minden josszant gondolkodó román állampolgárnak is faj, hogy t i ennek az országnak költségvetésével egyszer mar kiegyenlíteni nem lehet. Faj pedig azt, mert es minden adófizelő polgárnak az eleveendő vag. Nap-nap után tsnut vagyunk azoknak az erőfeszítéseknek, amiket a pénzügyi kormányzat véges a kiadások előteremtéséert. Nem írunk semmi újat, amit már mások is meg ne írta volna. Aurobn jelentése nem a mi általalásunk. Ez a pénzügyi csak értó mondja, hogy a közoktatásügyi kormány 8000 tanítói kinevezése is hozzájárult a költségvetés egyenlőly megugratásához. As is igaz, hogy a pénzügyi kormány az összes miniszteri tarcak kiadásainak 10 százalékos csökkentését írta elő, de ennek Anghelescu közoktatásügyi miniszter nem akarja magát alávetni. Nem mi mondjuk azt sem, hogy nagy költségvetési es tanszervezettel dolgozik az ország a általában a költségvetési kiadásai tetelek túlmeresítették. Rsdukálni kell tehát a kiadásokat az egész vonalon. Ez kívánja az ország érdeke. Nem lehet es alól kivétel a közoktatásügyi tarcá sem, ahol éppen elegendő halasztható kiadásai előirányzat lelehető fel. Ha egy ötletes pénzügyigazgatónak meg kell elegendnie havi 3500—4500 leu fizetéssel, akkor miért kell kulturzonas pótlékokkal feldusszantani a közoktatásügyi tarcá költségvetését? H: magas költségvetési állást betöltő tisztviselőnek, 30—32 évi szolgálat után meg kell elegendnie havi 3500—4500 leu nyugdíjjal, miért kell egy-egy nyugalmazott tanítónak 6000—8100 leu nyugdíjkat

adni? Tudott dolog, hogy általában a tanítók Romániában előnyösen vannak fizetve. Ez az ók szerencséjük. Egész közönséges valami, hogy egyik-másik tanítónak az alapfizetése (drágasági pótlékok nélkül) 2000 leu havonta meghalad. Nem beszélünk a kezdőkről. Más tarcánál a legmagasabb rangúak kapják est az alapfizetést. Varmegyékben mindehosszjáról az ügyvezető kulturzonas-pótlék... Mi tehát nem isgatuak kedves című ur. Mi csak közérdekből rámutatunk nemely egyenlőtlenségekre. Eszt ne haragudjék es ne ilusztaraja alá a cikket akasztófával... Őnek is kell rajjon az ország nehéz gazdasági helyzetére, nemcsak nekünk.

Dr. Kádár Ferencné nagyon kedves sorokat írt a mi dalosainknak. Visszaemlékezve a legutóbbi Targu-Muresi versenyen elért sikereinkre, meghív a folyó évi második Targu-Muresi országos dalosversenyre. A cikk lapunk megelőző számában jelent meg. Nam ósszük, hogy lenne városunkban egyetlen magyar dalos, aki eseket a szívhez szóló sorokat ne olvasta volna es nem hisszük, hogy lenne egyetlen dalosunk, aki ne vágya újból nemes versenyre kelni e székely város d. csoségeert... Csak egy a baj... Tíz év hosszú idő. Az akkori dalosok részben megöregedtek. Hangjuk megfészesedett, megfogyócsodott. Sokan a régi dalosok közül eltavostak ebből a városból, sőt van olyan is, aki avota már örökáramra esenderült. Nincs utánpótlás. A mai ifju generáció, sajnos? nem érdekli a magyar dal seent ügye. A jelen formában tehát nem vagyunk versenyképesek s es elsősorban az elneműt öreg dalosoknak faj... Míadazonáltal nem adjuk fel a reményt, hogy megis csak ismet elmegyünk a Targu-Muresi versenyre. Városunk minden jószág emberét személyileg is felkérjük, hogy vegye ki részét ebből a munkából... H: mindazok dacára még sem sikerűne összehozni egy versenydíjardat, keserű tapasztalatokat elölve, lelkünkben mátyagos szomorúsággal, elmaradunk a székelyföldes második dalosversenyéről es mit nagyudatunkra gondolunk vissza a 10 év előtti sikereinkre:

„Bim-bam, bim bam... bam”... Csendes nyári éj... Messzi van a rózsaujú hajnal”...

Leikgyakorlatok a román kath. főgimnáziumban.

Főgimnáziumunk ifjusága es tanári testülete folyó nó 6—10 ig leikgyakorlatokat tartott. As elmélyedésnek, a befele nézésnek, a megigazulásnak, a lelek, serekek helyes irányu alakulásának, benőőégesen szereplő dog napjai voltak ezek. A nagyobb fiukat Veress Ernő, kolozsmonostori plebanos, varmegyénk szülőtte vezette, aki egykor az ősi intézet diánya s később hitanára volt. A magas színvonalú kat. folyóiratnak, az Erdélyi Tudósítónak kiváló szerkesztője, a monostoriak isig-veig modern szocialis papja, mikor a csiki diákok közé jött, voltaképpen hazajött. M g is látszott, kedve leit benne, hogy gazdag tudásának, tapasztalatainak, bölcs megfigatásának es őszölet lelkének kincsenőtarat megnyitotta a csiki fiuk számára. As örökélet nagy dolgairól s az emberi élet kicsiny ügyeiről egyaránt világos egybeszerűséggel, megkapó, meleg közvetenséggel szölt az ifjúághoz. A tettekben beszélő, munkás igaz léleknek es egész embernek igaz, meggyőző beszéde mely hatást tett fiatal hallgatóiságra. Barcsak ott ühetett volna előtte es egész magyar ifjuság minden rendű es hivatásbéli különbség nélkül, hogy kitarhatta volna lelké a hódító igasságok, az egész életet bevilágító gondolatok befogadására. Megtathatta volna, egy a fontos: sz ély melyégeiben, vázó tavlatában elmerülő lelek, mely állandó derűt, oeket, melegét sugároz vissza a földre. As a reményünk, hogy az ilyen leikgyakorlatokon, intézeteink melyen vallásos szellemes a általában a vallásos élet melységében felemelkedő ifjuság leas a magva annak az új nemzedeknek, amely új, megújító energiákat fog oeleveiani a mai túresen habotás, vagy gyávan nyafogó világba, melyben a sunyi ónsás, a gyűlölet, kepmutatás, irigység, kapasiság, embertársak félfálása hangadó szerepet játszanak. Rsdformok szivaja tölti be a levegőt. E só — lent es lent egyaránt — a belső reform: a lelek reformja; ha es megvan, a többi reform es probléma megoldási nehézsége felére csökken. A melyen vallásos életből, a belső megújulásból hit es becsület fakad; a hit es becsület fogja megújítani a rozszant világot.
 A kisebb fiuknál P. Ráduly Kolozs ferences atya vezette a leikgyakorlatot. A tiszta gyermeki szemek nagy figyelemmel kapcsolódtak bele a derék páter komoy gondolataiba, melyek nagy erővel segítették az ély magaslatai felé emelkedni a fogókony saenge leleket.
 Mindkét leiklatyát az ifjuság bálás imája kíséri aszebb, több, jobb, emberibb életet hirdető misszió ujján.
 (A.)

Hogy is állunk a konverzióval és adóinkasszóval?

Sokat vitatott téma is ez a konverzió. Örökösnek rágódnak rajta az ország urai. Mióta Argetoianu megcsinálta, azóta minden kormány változtatott rajta valamit. A lényeg azonban: a nemfizetést, illetve a fizetés elhalasztását, mindenki meghagyta. Most volt eszedékes az első részletek fizetése s úgy hisszük nem érdektelen egy kis betekintés a statisztikákba, hogy lássuk, milyen arányban élvezte az ország lakossága az áldást.

A konverzió kedvezményében összesen 2,474,781 10 hektáron aluli birtokkal bíró mezőgazdasági adós részesült és pedig 1,209,182 az ókiráltságban, 757,028 Erdélyben, 306,071 Beszarábiában és 148,500 Bukovinában. Az összáradósság kitett 32 milliárd és 656,101,719 lej, ami az 50 százalékos leszállítás következtében lecsökken 16 milliárd és 328,100,897 lejre.

A konverziós törvényben foglalt kötelezettségek szerint az adósság számarányához mérten az első fizetési részlet összegének 414,044,530 lejnek kellett volna lennie. Szép összeg ez, ha be is tolyt volna. De nincsen rózaa tövis nélkül és előzetes számítás hiba nélkül. A két millió felüli adósból a fizetés napján nem jelentkezett csak 81,200, vagyis az összáradások 3'28 százaléka. Tartományi megosztás szerint az ókiráltságban a konverziót élvező adósok 2'71 százaléka, Erdélyben 4'51 százaléka, Beszarábiában 2'65 százaléka, Bukovinában pedig az összáradások 3'23%-a jelentkezett a lejáratkor az első rész törlesztésével. Az adósok számához képest a fizetett összeg százalékaránya olyan magas, hogy az igazán a fizetni akaró adósok legnagyobb jóakarataira vall.

Az első részletet fizető 81,280 adós az összáradások számának 3'28 százalékát teszi ki, míg az általuk fizetett összeg 118,580,198 lej, ami az összáradósság 28'30 százaléka. Nézzük csak kissé most, hogy a 81,280 adós közül melyik tartomány milyen százalék arányban vett részt. A helyzet így alakul: Az ókiráltságban fizetett 32,824 adós, vagyis a fizetési kötelezettségüknek eleget tevő adósok 40'38 százaléka. Erdélyben fizetett 34,113 adós, ami a fizető adósok 41'97 százaléka. Beszarábiában 9546 adós fizetett, vagyis a fizető adósok 11'74 százaléka, míg Bukovinában 4797 adós, a fizető adósok 5'95 százaléka fizetett. Amint látjuk, Erdélyben a százalékaránya legmagasabb, ami azt jelenti, hogy az erdélyi adósokban van meg leginkább a hajlandóság és a jóakarata a fizetésre és az adósságok rendezésére. Ez a jóakarata még jobban kitünik, ha megfigyeljük az alábbi kimutatást, mely feltünteteti tartományok szerint az adósok számát, akik fizettek, a fizetett összeg nagyságát és a fizetésre való hajlandóság részarányosságát. A kimutatás így fest:

Tartomány	Adósok száma	Előzetes részlet, amit fizetni kellett volna	Adósok száma akik fizettek	Fizetett összeg	%
Ókiráltság	1,209,182	189,611,966	12,824	55,312,707	29.17
Erdély	757,028	164,713,276	34,113	53,773,310	31.68
Beszarábia	360,071	26,874,324	9,546	7,264,672	7.03
Bukovina	148,500	32,841,949	4,751	2,229,709	6.79

Amint látjuk, az erdélyi összáradások 31'68 százaléka teljesítette kötelességét az ókiráltság 29'17 százaléka kitévő kötelességtudó polgárával szemben. Ha pedig a fizető adósok számát vesszük tekintetbe, akkor Erdély kötelességtudó adósai számbelileg is felülmúlják a jóval tömegesebb ókiráltságbeli adósokat. Még ha hozzáteszük, hogy ezt a kimutatást Bukarestben csinálták és igazán nem volt okuk az erdélyi adatok szépitgetésére, akkor jogosan megkérdezhettük, hogy miért éppen nálunk, az ország legkötelességtudóbb és legfegyelmesebb tartományában dühöng legjobban az adóterror és miért hiszta le rólunk a ruhát és hordja el ágyunkból a párnát is a végrehajtó. Vagy úgy gondolják odafont, hogy ott préselnek, ahol van mit préselni? Egy kis gondolkodással arra is rájöhetnének, hogy a prés csak addig működik, míg a csavarmentete jó; de ha az kikopott, akkor visszazugrik és állonúti a préselőt. Ezért bizony jobb volna egyenletesen préselni és mindenütt csak addig, ameddig lehet, mert errefelé a csavarmentetek már erősen kopottak.

Különösen aktuálisak lehetnek ezek a sorok ma, amikor országszerte megkezdődött az adók évvégi inkasszálása. Miniszteri rendelet szerint március 31-re minden adóhátrálnak az állampénztárban kell lenni. Tüzzel-vassal. Nálunk is elindultak az összes pénzügyi közegek. Adót hajt ezekben a napokban minden pénzügyi alkalmazott. Ha nem lesz kielégítő eredmény, megbüntetik a tisztviselőket. Komoly ügy.

Tehát nézzük meg, miképpen teljesítette Ciucvarmegye adófizető polgársága kötelességét. Mai napig, mielőtt finansze kezdett a pénzügyek teljes apparátusa. A helyzet az, hogy Ciucvarmegye adófizető közönsége eddig a kivett adójának hetven százalékát megfizette.

Mit jelent ez? Azt, hogy nem ebben az országban, de a világon nincs ennél a népnél kötelességtudóbb, törvénytisztelebb. A csiki székely mindenkor híres volt arról a kötelességtudásáról, amellyel az államhatalommal szemben viseltetett. Nos, ez a tény beszédes dokumentuma annak, hogy új államjogi helyzetében sem változott meg ez az értékes állampolgári vonása.

Az irrendenta vádák és folytonos bizalmatlanság között, amelyekkel a népet illeték, jólesik rámutatni arra, hogy a kötelességek teljesítésében első. Mutassanak az adófizetésben ilyen példát azok, akik az ellenünk való izgatásban, uszításban első, de az utolsó akkor, amikor a terhek viseléséről van szó.

A szentkirályi turbinás vízi malom
a legmodernebb gépekkel felszerelve
folyó hó 6-tól kezdve megindult.
Vallal őrleést a legutáryosabb áron. 1-4

Az Áruforgalmi (Czell) Bank

helyi fiókja

ezuton értesíti összes üzletfeleit, hogy az ország bármely részébe vállal és pontosan teljesít mindennemű bank-ügyletet:

**Átutalást,
Meghitelezést,
Vinkulációt.**

Napi árfolyamon ad és vess:

**Értékpapirokat,
Bonokat.**

Elfogad inkasszóra bárminő

**Áru-váltót,
Utalványokat.**

1-8

A Magyar Part a miniszterelnök előtt tárja a magyarság egyre súlyosbodo helyzetet.

A Magyar Part párlamenti csoportja folyó év február 27-én teljes gyűlést tartott Bucarestben T. kintettel a romániai magyar kisebbség egyre súlyosbodo helyzetére, a magyar nép parlamenti képvisellete ismételtelen leszögezte a magyar kisebbség rendkívül súlyos helyzetét és elhatározta, hogy azt sürgősen az ország miniszterelnöke elé terjeszti.

A Bethlen György párlamenti vezetésevel megartott értekezlet elsősorban megállapította, hogy a román sajtóban és gyűlékezetekben hosszu idő óta olyan mérvű uszítás folyik a magyarság ellen, amely sorsunkat egyre elviselhetetlenebbé teszi.

Es az uszítás már elviselhetetlen közhangulatot teremtett. A Magyar Part összes képviselői és szenatorai megdöbbenésüknek adnak kifejezést a fölött, hogy ezen nemzet-tiszteletet jelző uszításokkal szemben soha semmi hatóság beavatkozása nem történt. Továbbá leszögezi: Magyar Part, hogy

2. a magyar kisebbség keretébe tartozó közalkalmazottaknak a szolgálattól való elbocsátása egyre tovább tart.

3. Mély megdöbbenést vált ki a magyarság körében az az iramlat, amely legújabbban a magángazdaságok keretén belül is elvonná a boldogulás lehetőséget és amely Vaida Sándor volt miniszterelnök nyilatkozatával jutott ki a közérre. Minden olyan törekvés ellen, amely a szocializációs törekvés és az életlehetőségek költözésére irányul, a legáltalánosabban tiltakozunk, — mondja a Magyar Part kiáltványa — mert nemcsak az emberi jogokba ütközik, hanem egyenesen ellentétben áll az alkotmány és a nemzetközi szerződések világos rendelkezéseivel úgy, hogy annak már a megkísérlése esetén is kénytelenek lennénk a világ közvéleménye elé tárni a magyar kisebbséghez tartozó román állampolgárok életfeltételeit megrámadó törekvéseket.

A közoktatásügyi miniszter már nem elégszik meg a származás önkényes megállapítását jelentő névelésméssel, hanem vérvizsgálatokkal tudomány skodó közigazgatást közegek segítségével egész falvak vagy vidékek székely lakosságára sűtik rá a román származást.

A Magyar Part parlamenti csoportja elhatározta, hogy a sérelmeket sürgősen Tatarscu miniszterelnök elé terjeszti.

A Magyar Part parlamenti képvisellete

mult héten a kamarában a szövetségi törvény vitájában vett részt. A felsőház a magyar szövetségek szabadságát, a közbirtokosság: szövetségi rendszernek az önálló életlehetőségét védelmezte.

A kamarában szóval tette a Magyar Part az adósságok ügyét Székény nyugdíjasok szenvednek károkat az adósságok alacsony árfolyama miatt.

Sándor József élős felcsalása Bidu treisoaneti prefektus hatalmaskodása ellen.

A szerátus március 6-1 ülésén Sándor József szenátor bátor hangon tárta fel Bidu treisoaneti prefektus által elkövetett hatalmaskodását. Sándor Józsefet erőteljes jelentéssel közben ismuntatni akarták, azonban Sándor minden zaj láma között elmondta azokat a székény-éjles dolgokat, amelyek meggyőzően történnék. Sándor Józsefet a parlament feyelmi bizottsága elé állítják.

Ady Endre nagybójtje.

Irta: Dr. Buzás Gerő.

Nagybójtben az egyetemes kereszténység azt hirdeti, hogy a jó és rossz között botorkáló ember csak akkor jut el a husvét feltámadásos, békés megnyugvásáig, ha bünbánatot tart.

Amilyen egyszerűnek látszik, ép annyira igaz ez. Örök bizonyosság erre Ady Endre is, ez a sokat lehurrogott lángeszű Nyugtalan, ez a káromkodó, majd mélységes bünbánatot tartó, legnagyobb magyar bünbánatozóltáros Dávid.

Volt idő, amikor előkelőség volt mosolyogni a nagybójt bünbánatos „naivságán.” Ady sem volt ez alól kivétel. Pályája kezdetén ő is ezt vallotta:

Nem hallgatom zsooltáros ajkad
Nem kell szép, égi birodalmad
Selymet, pénzt akar egy leány
Vár, vár réám.

Kezdő verses kötetében, a Nyugat buja lapjain szinte lázadozik a természetfölötti Isten s annak nagybójtje ellen. (Hó hull a sárba, Bolyongás Azurországnban, stb.) Fialat

vérének tüzes záporozásában, valami „gout crapuleux”-vel, duhaj hetvenkedéssel még káromkodik is:

Nincsen semmi, ami van
Egy való van: a Nincsen.
Az ördög a rokonunk
S ellenségünk az Isten.

Fejest ugrott az ördög rokonságába: saszeme hamar feltedezte az élet Lédáit és Csinszkáit; izmos karja magába szorított belőlük minden csökött: „nó, nóta és bor kell nekem” — tenéig övé lett. Boldogságában nagyokat kurjantott tőle: ez az élet Léda!

De csak addig, amíg a bün ki nem szivta velőiből a békét s a nyugalmat; csak addig, míg a vérhaj s az alkohol nem nyomta rá a „nagy nyugtalanság” dózsaegyörnyi oronáját. Saszeme a „nagy nyugtalanság” karja már nem tapogattott; a „nó, nóta, bor” serlege irtó keserű lett.

Békétlen szegénységében, keserűre görbült szájjal és bihetetlenül caalódott szívvel nézett maga körül. És hallotta a budapesti nagybójtös bazilika bünbánatos énekét

Buzgó szívvel ünnepeljük
Krisztus szenvedését...

Egyszerűen, a bünbánatos paradicsomkert ösvillanában hullott a bünbánatos ének Adyra. Eszébe sem jutott már a művészeti szempont, de irodalmi igény sem. Csak az zugott benne:

Oh megváltónt szent kegyelme
Mely ránk bünös emberekre
Szent vérrel áradott.

Kitámolygott a nagybójtös bazilikából vissza szomorú békétlen önmagába. Ekkor fakadt sirva benne a bünbánatozóltáros magyar Dávid és írta le azt, amit még magyar költő soha le nem irt:

Oh nagyon csunyan éltam
Oh nagyon csunyan éltam.

E nagy énvétkemre — a kegyelmes Isten nagybójt harangjai feledendültek benne. Fölharsogtatták Adyban az Isten gyermekét, aki ha már koporsóparipáján is, ha a csontvázak katedrálisai előtt a halállovasok élén is, de az Isten nagybójtjének immáron örök szerelmese lett. Prófétája.

Leleke zseniális nagyharangját felhuzta a „Sion hegy alatt,” hogy nagybójtös énje a bünbánattartó ember elcsendesült megnyugvásával leülhessen a „Sötét vizek partjaira, hogy ott halottvirrasztós szemekkel elslughassa

Mennyi sok mindent odaadtam
Amíg ily szépen elfáradtam.

Ülök, csapdos az ár és hideg szél
Babiloni sötét vizeknél.

Sirni kezd. Öszintén, megrázó, igaz emberien. Visszaírja édes, tiszta gyermekkorát: kisgyermek önmaga egy éjjel hozzá megy, odaül ágya mellé s könnyezve nézi az övényülő arcát

S én gyermekként ébredok sirva
Szászszói is egy babonás éjen
Úgy mint régen.

Aztán — elkövetett büneivel arányban — emelkedő tempóban kérli: „Miért leszünk nagy rossz fiúk?” „Miért nem asszattam fehérre magamat?” Mert jaj:

Szépség, Tisztaság és Igazság
Lekacagott szavak,
Oh bár haltam volna meg akkor,
Mikor lekacagtalak.
Szüzesség, jószág, bölcs derékség
Oh jaj beh kellettak
Hiszek Krisztusban, Krisztust várok
Beteg vagyok, beteg.

Mert:

Heves ál-itjussággal
Oh ezerszer jaj nekem
Mégöltem jövő magam...

És most, amikor már minden késő:

Sirva nézem, hogy kendőt lenget
Késseten az én bünös lelke
S egyetlen igaz szerelmem
A patyolat.

Oh most már nincs más mód, mint:

Tagadni multat, mellet verve
Megbabonázva, térdepelve
Megbánni mindent. Törve, gyónva
Borulni rá egy koporsóra
Testamentumot szörnyűt írni
És sirni, sirni, sirni, sirni...

Oh, be szép, beh gyönyörű, jaj beh megrázó. Keveset irtak ilyet még a világirodalomban.

Az édes jó Isten lelki megnyugvást ad a sokat sirt Adyknak. Nagybójtös sírására — élete keserves nagybójtje után — elközelgeti a lélekfeltámadásos husvétot.

De mégis, mégis, gyászos pirban
Látom a mentő glóriát
Fejem körül, mert sokat sirtam.

Ady megtalálja az Istent. Ő ki:

Sok életszerleget kihabszolt
De tudod Uram, hogy szomjan szenvedett
Álkevényen, siron.

Ő ki:

Próbáltam sokféle mesét
De hajb, egyik sem volt elég.
Szívemben, idegeimben
Kiabáló nagy lárma
Téged keres Fölség!
Isten a tied minden.

Mintha csak akár a nagy tedeumos Pascalt hallanók: „Seigneur je vous donne tout — Uram, mindenemet neked adtam.”

Nem csoda, ha erre a szent, nagybójt, emberien mély bünbánatra az Isten csöndesen, váratlanul, néma igaz öleléssel, de melegen átöleli.

Keresek megvételt államkölcson kötvényeket bármilyen cimletekben.

Beh szép, mikor ezt a szentségtelnyülő gyönyörtől való
lómást teszi:

És megvakultak hű szemem
Megtált ifjúságom.
De őt, a fényest, nagyszerit
Mindörökre látom.

Az „Ádám hol vagy?”-ban:

Szívemben őt már megtaláltam
Megtaláltam és megöleltem
S egyik leszünk mi a halálban.

Oh mert az irgalmas Isten
Ki rossz helyett jó és új szívet
Adhat mindenkinek.
Hajjunk egy ősz, hulló szála
Feljegyzett bu nála
S ha bűnös lény tőle elköszön
Ő vár, míg visszajön.

Nem rója meg sok vétkeinket
Mert ő szeret minket
S poklok felé visz bár utunk
Ő int s visszafutunk.

Bennünk él s be jó hinni benne
Ez ősz szerelemben.

Ő még a temetőn is virít
Ő a gyermeki hit.

Főlemelt és vérem lemosta
Szívem visszahozta.

Sebeimre áldóan szedett
Balzsamos füvetek.

Edes ernyedten várak várva
Most már a halálra.

Dávid király sem írta le szebben: azaz hogy az igazi,
mely Ády is csak azt fejezte ki, amit Dávid király; amit
az egyetemes egyház — tartásokat nagybűjtés bűnbánatot, hogy
elközeleghessen számotokra a békés, feltámadásos husvét.

Unokám emlékkönyvébe.

Mind a kis csanykai három erény veszt
E földi életben: Hit, Remény, Szeretet.
Az elsőnek lelke: M. ga a jó Isten,
Ki sohasem hagy el teged az életben.
A második: Remény. Es küzdni tenit,
De csak úgy, ha megvan benned az igaz Hit.
E kelető: ered a tiszta Szeretet,
Mely szenvedő embertársaidhoz veszt.
Es a három erény legyen kedvesed!
Szállid es tanár d boldogsága!
Emléksoraiban, est kívánja neked
Szerető nagyapád. Édes Gabriella!

Székelv Károly.

A mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságának gyűlése.

Szép, gazdag es sok oldalú anyaga tess
a kiállításnak.

A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás es
tenyézállatvászár rendezőbizottsága Jászszentpályi Pál
udvari tanácsos elnökletével gyűlést tartott, amelyen
Kontó y Thege Sándor dr. főtitkár beszámolt az eddigi
előkészítő munkálatokról, a kiállítás bejelentéséről
minden várakozást felülmúló kedvező eredményeiről
es a várható kiállításokról. A tavalyi kiállítás parat-
lanul nagy sikerének hatására olyan nagy számú tenyész-
állat bejelentés történt, ami meghaladja a kiállítás
istállóinak befogadó képességét, ezért a kiállításra
elfogadott állatok számát korlátozni kellett. A kiállit-
tandó állatok száma így is meghaladja a békebeli,
nemai ünnepben a haboru utáni legjavulabb kiállítások
felhajtását. Összesen 192 ovat, 695 szarvasmarhát,
1276 sertést, 576 juhot, továbbá igen nagyszámú baromfi,
galambot, hasnyulat, kutyát es halat fognak a
kiállításra bemutatni. A kiállitandó állatok minősége
minden előző évinél jobb lesz, mivel a korlátozás foly-
tan a kiállitok csak a legkiválóbb állatokat hozták fel.

A vásári forgalom tekintetében is kedvező a
kiállítások, rendkívül kedvezményeket sikerült biztosít-
tani az értékesítés előmozdítására. A magántenyésztők
es a köztenyésztés részéről egyaránt élénk vásárlási
szándék tapasztalható, ezenkívül a szomszédos
államokból is élénk érdeklődnek a kiállítás iránt.

A baromfi kiállítás a szokásosnál bőségsébb anyaga
less, mivel az ősi nemzetségi baron fiókállítás elmu-
radt. A kutyakiállitást ez évben külön udvarban helye-
sítik el.

Értékes es tanulságos anyaggal fognak szerepelni
a földművelésügyi minisztérium szakoktatási es kísér-
letügyi intézményei, az Országos Mezőgazdasági Ka-
mara, a Külkereskedelmi Hivatal, a házipari, tejsza-
dasági, méhészeti, gyümölcs, élelmiszer, söldmező,
erdészeti es dohánykiállitási csoport. A vetőmag es
terménykiállítás az ősi terménybemutató legtimasas
lőbb eredményt elért mintáit fogja gondos elrendesé-
ben bemutatni. A borkiállítás nagyszámú keretek
köst es újzerű elrendesében fog tájékoztatást adni
borgazdaságunk helyzetéről. A gép es eszközkiállítás
sokkal nagyobb arányú less, mint az előző években.
Frígyes főherceg uradalmanak külön kiállitása tájé-
koztatást fog nyújtani ennek a nagy gazdasági üzem-
nek összes termelési es üzemli viszonyairól es ered-
ményeiről.

A kiállítás látványosságát változatos programmu
lovasmutatványok, ugrató versenyek, díjlovaglástok,
újzerű feltételekkel rendezett lovasmérkőzések, fogat-
előjáráások es különböző fogatversenyek fogják hatá-
sosan kitágítani.

Jo karban levő butorok, szekrenyek,
asztalok, diványok, stb. es egy zong-
gora eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Ne feledje,

hogy megtakarítja
a költségeket, ha
szükségletet

Tavaszi kabát és Ruhaszövet,

valamint

Selyem - különlegességekben

nálunk szerzi be.

„SERILANA“ GYÁRI LERAKAT BRASSÓ KAPU U. 3.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az első meglepetes.

Sok minden nincsen rendjén. A világban fejte-
tetejére fordulnak a dolgok. Egy két evtized az eltoló-
dásoknak olyan szembevető változatait produkálja, ami
kétségbeesítő. Izzásban, divatban, erkölcsben, elkeszesítő
tömegjelenségek pusztítanak végig. S az ember nem
hinné, hogy ezek hatása alatt egy tökéletesen meg-
változott nemszedek bontogatja szarnyait, amelyre mar-
as apák sem ismernek rá. A tépett szemöldök, a vörös
köröm utjai nem is vonhatók egészséges irányba ezek-
nek a szarvascsontok időknek kapkodó generációját. Nem
jelentéktelen megfigyelés. Amilyen istéltelen külső
jelenségek ezek, éppen olyan mertéktelen formálják
hosszú a társadalom egész életét. — Csak a táncró-
beszéljünk. Arról is annyit, amennyit egy első
keretel engednek. Tessek csak egy husz év előtti tánc-
teremre gondolni. Minden fiam, választékos. Avár a
csárdának, mint nemzeti tancsútnak, szilaj ötmei
dübörögnek, akár a háromnegyedrész taktusnak lehetete
ölelkeznek a táncoló párokkal, abban mindvégig meg-
maradt a táncnak, mint a szórakozásnak magasabb
rendűsége. — A mai táncokat akkor nyilvános helye-
ken jártak es vörös körmöt viseltek hosszú. Az éjjeli
világban. Husz év kellett es a társadalom megnyitotta
kapuit a szügyeket összevető táncok minden válfajá-
nak. Ma az a próbálással kéjelegnek szemel előtti
egész éjszakákon. Régebb pénzbe került. Ma ingyen.
— Hat hogye tettszenék mindez. Kifogásunk sincs
ellenle. Csak hogy az a nemzedék, amelyet ezek a meg-
csodálni való körülmények nevelnek sok meglepetéssel
fog szorgálni meg. Elő meglepetésnek egyelőre legyen
elég, hogy es a reményteljes magyar jövő, husz év-
kedd-n lefűtölte a magyar csárdást. Fűtöli es meg-
kérdőbb egyébre is. Mert nem maradás az, hogy a
különlegességben demoni hatásokra törekvő divatnak,
feltűnési viselkedésből szemöldököt tépő es mind-
lakkozó időnek, mai táncnak es egyebeknek ilyen
„mindenre fűtő ő” a lelketépző természet.

— A csikmogyai pénzügyigazgatóság folyó
évi március hó 9 én megkezdte a február hónapi
nyugdíjak fizetését.

— A Kath. Nepesövetség Kulturális Szak-
osztályában szombaton, március hó 9 én este Pul-
chár János főgimnáziumi tanár Gyóni Géza költésze-
teről tart előadást.

— Üres állások. Ghimesfagot község előjáró-
sága pályázatot hirdet egy irodai tisztviselői állásra.
Pályázat március 15 ig beadandó.

— Ditrau község pályázatot hirdet segédjegyzői
állásra. Pályázni március 15 ig.

— Mezőgazdasági szaktanfolyam. Mult szá-
munkban kösültük a gazdasági kamara felhívását a
storójintézmény tápnövény természetéről es tejjelenőző
kurzusra. A gazdasági kamara elhatározta egy pályázó-
nak a kamara költségén történő kiküldését. Az első es
másodfoku gazdasági iskolák es téli tanfolyamok ab-
solvensel adják be pályázatukat a kamara mezőgazda-
sági szakosztályához, március 15 ig.

— A hushagyokeddü polgár bál egyike volt
a farsang legezbb sikerű mulatógának. Városunk
polgársága elhatározta, hogy est a mu atságot évenként
rendszeresen fogja es azt a város egész társadalmá-
nak megmozdulásává szelenti ki. Az első ilyen termé-
sötűt kesdeményes est bizonyította, hogy község-
günk nagy megértéssel es szeretettel támogatta a vá-
rosi polgárságot ez irányú céljában. — A polgár bál
rendesége esuton is köszönetet mond az egész város
közönségének áldozatos magatartásáért s arra kéri,
hogy jóindulatát a jövőben se vonja meg attól a törek-
vésőtől, amely évenként egyszer lerója áldosátát az
együttértartozás gondolatának is.

— Betörték a bálterem ablakát. Csatulán
batyuhált rendetek, csak házassemberek részére. Bláza
Dáner, Bora Antal es Péter Ignác legények bementek
a bálba, de kitessékelték őket. Bosszúból söröslüvegek-
kel bevették a bálterem ablakát. Less mit fessze-
nek érte.

— Hatalmas. Csikszentgyörgyi Gal Imre szol-
gálaton kívüli százados, a vaskoronarend tulajdonosa,
a Nikodemiai gyár fő-istviselője, 47 éves korában
Budapestben tüdőgyulladásban váratlanul elhunyt. Elhunyt
az 1848—49. szabadságharc vitéz csiki hőseinek, Gal
Sándornak volt unokája es fia Gal Endre volt csiki var-
megyei tiszti főügyész es országgyűlési képviselő-
nek. A világhaboruban az oroszok ellen a mestikaneti
alagutat a székely honvédekkel, a roppant túlerővel
szemben, legendás hősiességgel védte meg, mely hadi-
tetteiért akkor kapta meg a vaskoronarendet, amikor
szászadosi rangfokozatban annak elnyerése igen ritka
volt. Temetése igen nagy részvet mellett ment végbe.
Hatalat egy fia gyászolja.

— A helybeli Munkakamara munkaköz-
vetítő hivatalának értesítése. A helybeli munka-
közvetítő hivatali elhelyes Tágheszen 1 messáros segé-
det; állást keres 1 kereskedősegéd számara. Kerjük
a varmegyei iparos, kereskedőt es ügyeseket, hogy je-
lentsek be minden esetben munkás igényeiket. A mun-
kások figyelmét felhívjuk, hogy hivatalunk községgel
all rendelkezésükre az elhelyeskedésük megkönnyíté-
sében.

— A baranyok kegyetlen kinszaráról. Kér-
jük a közönséget erőlyesen akadályozza meg ezt
az embertelenséget. Az állatok védelme a társadalom
tegelésőborandú feladatai közé tartozik. A művelt nyu-
gaton az állatok védelme intézményesen biztosítva van.
Nálunk, latjuk ezzel a kérdéssel nem ernek ra törődni.
Uton-utfelel olyan jelenetek történetnek meg, melyek
szegényre valnak elsősorban ennek a népek. Mert az
állattal úgy banni, ahogyan ami székely népünk teszi
nem szabad. — Égtekialó as a vadag, amelyet uja-
ban figyeltek meg. Az eladásra ssant baranyokon. A
vevő a baranyok köversegerőit úgy gyóadók meg, hogy
az állatnak a farka töven lerakodott szírréteget meg-
tapogattja. Nos az eladónak nagyreese ujabban úgy
szallitja piacra a szerencsétlen baranyokat, hogy otthon
fejzsfokkal összetörő a barany farkat. Az összeroncalt
ress megdagad s így tapintásra a legkövebb árut
sejteti. Borsalmas, felnaborított embertelenség. Egy
állatot ilyen módon kínozni, összeroncalt testet egész
napon markáztatni a vevőkkel megis csak türhetetlen.
Kerjük a közönséget, különösen a messárosokat figyel-
jek meg est az ajsasságot es ezeket a hohérokat azon-
nal adják át a rendőrségnek.

— A pénzügyigazgatóság külli az italméresi
engedély tulajdonosokkal, hogy az új italméresi enge-
délyek késsen vannak es azok átvehetők a pénzügy-
igazgatóságnál. Ason italméres tulajdonosok, akik meg
nem jelentettek be üzletvezetőt, azonnal adják be es
iránti kéréseiket. A jelentkeséskor mindenki igazolni
tartozik, hogy az iparengedély taxáját es a bérössze-
get a községnek kifizette.

— Leütötte a fa. Pál Károly galautasi, Lázár
János sandonici es Vajdos György bicasi erdőmün-
kásokat fadóntes közben a zubánó fa súlyosan megse-
besítette, kórházba szállították őket.

— Hivatasáról megfellekedezett pap. Jacob
Simlon tunsad bál gör. kel. papról less szó, ki egyuttal
iskola-igazgató is. Par nappal eselőtt előadást rendez-
tek az iskola javára s a műsorba néhány magyar szá-
mot is beillesztettek, miutan a közönség javarése is
magyarokból tett ki. Mikor azonban a magyar szónokra
került volna a sor, Jacob tiszteletes ur, Isten tunsad-
bál helytartója egyszerűen lekergette a pódiumról a
magyar szereplőket. Bravó, tiszteletes ur! Es éppen
önhöz illő foglalkozás. Így lehet hivatást nevelni. Amint
halljuk Urechea esredes, időközi biztosági elnök maga
is megbotránkosott az ön eljárásán. Hiába, Őök sem
mind egyformák.

— Panaszok a tunsad-bál állomásfőnökre.
Camplanu állomásfőnök szintén hasafias köpenyegbe
öltözött. A tunsad-bál állomás kényura a másodosztályú
váróteremben ortodox kápolnát rendezett be, a harmad-
osztályú várótermet pedig magánrodának használta.
Ilyenformán a fürdőhely utassai a forgalmi irodában
szüktak meghusodái, de onnan a főnök ur kidobja ant,
aki magyarul mer beszélni. Es antan mesés idegenfor-
galmi propaganda egy fürdőhelynek,

